

**TEKNİK MÜŞAVİRLİK HİZMETİ FİZİBİLİTE ETÜDÜ HAZIRLANMASI
REHBERİ**

Fizibilite Etüdü Kapsamında Değerlendirilebilecek Harcamalar

Doğrudan Personel Masrafları:

Teknik Müşavirlik firması tarafından doğrudan veya dolaylı olarak istihdam edilen fizibilite çalışmasını yürütecek elemanların hizmet bedelleri aşağıda belirtilen sınırlamalar çerçevesinde kapsam dahilinde değerlendirilir.

Fizibilite çalışmasının nihai hedeflerine ulaşılmasını sağlamak koşuluyla, mümkün olan en az sayıda eleman ile yürütülmesi esastır. Bu itibarla, her bir elemanın çalışmaya katılım nedeni ve muhtemel katkısı net bir şekilde tanımlanmalı ve gerektiğinde belgelendirilmelidir.

Bu çerçevede, Teknik Müşavirlik firmaları, fizibilite çalışmasında görev almasını istediği teknik personele ilişkin Müsteşarlıkça talep edilebilecek her türlü bilgi ve belgeyi Müsteşarlığa vermekle yükümlüdür.

Elemanların mesleki yeterlilikleri ve deneyimi ile yabancı dil bilgisi gibi özelliklerinin çalışmanın amacına ulaşmasını sağlayacak yeterlilikte olup olmadığı Müsteşarlıkça değerlendirilir. Müsteşarlık uygun görmediği adayları reddetme hakkına sahiptir.

Fizibilite etüdü çalışmalarında Teknik Müşavirlik firmalarının sürekli istihdam ettiği elemanların yer alması esas olmakla birlikte, fizibilite çalışmasının kapsam ve özelliği gereği, fizibilite çalışmasını yürüten firma çalışanı olmamakla beraber mesleki bilgisinden yararlanılması zorunlu görülenlerden en fazla 2 (iki) kişi de çalışmaya iştirak edebilir. Ancak sözkonusu şahısların çalışmaya iştirak edebilmeleri için, çalıştıkları firma, kurum veya kuruluştan çalışmalara katılımlarının idari ve mali açıdan uygun görüldüğüne dair izin/onay almaları, ve /veya Teknik Müşavirlik firması ile aralarında geçerli bir hizmet sözleşmesi bulunması, mesleki yeterlilikleri ile ilgili bilgi ve belgelerin istenen içerikte tevsik edilmesi, çalışmaya katılım nedeni ve muhtemel katkılarının açıkça tanımlanmış olması gereklidir.

Fizibilite çalışmasının Türk vatandaşları vasıtasıyla yürütülmesi esas olmakla beraber, gerekli durumlarda, Müsteşarlık yabancı ülke vatandaşlarının da çalışmalarda yer almasına izin verebilir.

Teknik Müşavirlik firması çalışanı olsun veya olmasın fizibilite çalışmasında görev alan elemanların çalışmaya beklenen seviyede katkı yapmamaları veya yapamamalarından destekten yararlanan sorumludur.

Fizibilite çalışmasının tanımlanmış amaçlarına ulaşılabilmesi için, gerekli görülen durumlarda, fizibilite çalışmasına katılımı onaylanmış elemanların dışında elemanların fizibilite çalışmasının masa başı ve alan çalışması bölümlerine hizmet bedelleri ve masrafları tamamı ile kendilerince, firmalarınca veya kurumlarınca karşılanmak şartıyla aktif katılımı sağlanabilir.

Fizibilite Çalışmasında Görev Alacak Olan Elemanların Sınıflandırılması

A SINIFI - Proje Yöneticisi-Proje Yöneticisi Yardımcısı

Fizibilite çalışmasını yürüten firma tarafından en az 6 ay süredir doğrudan istihdam edilen, en az 10 yıllık mesleki tecrübeye sahip olan ve daha önce benzer bir çalışmada yönetici konumunda çalışmış bulunan teknik elemanlar, A Sınıfında değerlendirilir.

Sözkonusu personel “Proje Yöneticisi” veya “Proje Yöneticisi Yardımcısı” sıfatıyla çalışmada yer alırlar.

Proje Yöneticisi çalışma süresince destekten yararlanan adına çalışmanın başarılı ile sonuçlandırılması ile ilgili her türlü teknik, mali ve idari konudan sorumludur. Bu kapsamda, Müsteşarlık tarafından Proje Yöneticisi ile gerçekleştirilen her türlü yazışma ve görüşme destekten yararlanan adına yapılmış olarak kabul edilir.

Her fizibilite çalışmasına bir A Sınıfı elemanın Proje Yöneticisi sıfatıyla başkanlık etmesi esastır. Müsteşarlık, çalışmanın hacmi ve kapsamını dikkate alarak, en fazla bir A Sınıfı elemanın daha Proje Yöneticisi Yardımcısı sıfatıyla çalışmaya iştirak etmesine izin verebilir.

B SINIFI

Fizibilite çalışmasını yürüten firma tarafından doğrudan veya dolaylı olarak istihdam edilen, en az 3 yıllık mesleki tecrübeye sahip olan ve daha önce benzer bir çalışmada çalışmış bulunan elemanlar, B Sınıfında değerlendirilir.

C-SINIFI

Fizibilite çalışmasını yürüten firma tarafından doğrudan veya dolaylı olarak istihdam edilen, 3 yıldan az mesleki tecrübeye sahip olan teknik

elemanlar, C Sınıfında değerlendirilir. Bu sınıflandırmada yer alan elemanların daha önce benzer bir çalışmada çalışmış olmaları şartı aranmaz.

Her fizibilite çalışmasına en az bir C Sınıfı elemanın katılması esastır.

Fizibilite Çalışmasında Görev Alacak Olan Elemanların Sınıflandırılma Temelinde Sayısal Sınırlandırılması

	AZAMI	ASGARI
A SINIFI	2	1
B SINIFI	5	-
C SINIFI	1	1

Hizmet Alımları :

Fizibilite çalışmasının tanımlanmış hedeflerine ulaşılarak başarı ile sonuçlandırılmasını teminen, çalışmayı yürüten Teknik Müşavirlik Firmasınınca ihtiyaç duyulan çizim, laboratuvar çalışmaları, mali, hukuki, idari ve teknik danışmanlık, anket çalışması, zemin etüdü ve benzeri hizmetlerin profesyonel kuruluşlardan satın alınmasına ilişkin masraflar, başvuru aşamasında yaklaşık maliyeti ile birlikte belirlenmiş ve Müsteşarlıkça onaylanmış olması şartıyla, destek kapsamında değerlendirilir.

Hizmet satın alımının başvuru aşamasında belirlenen ve Müsteşarlıkça onaylanan rakamların üzerinde gerçekleşmesi halinde harcamanın yapılması öncesinde Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede Müsteşarlıkça başvurunun onayı aşamasında veya çalışma başladıktan sonra izin verilen rakamın üzerinde gerçekleştirilen harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Fizibilite çalışmasını yürütecek olan teknik müşavirlik firması, çalışmalarında fizibilite bedelinin %20sinin üzerinde yerli veya yabancı hizmet satın alamaz. Bu oranı aşan hizmet alımları destek kapsamında değerlendirilmez.

Hizmet satın alımlarında hizmet satın alınan firma veya kuruluş ile fizibilite çalışmasını yürüten teknik müşavirlik firması arasındaki sözleşmesinin ibrazı zorunludur.

Destekten yararlananın hizmet satın alacağı firma veya kuruluşun seçiminden sorumlu olduğu noktasından hareketle, hizmetin istenen ve beklenen seviyede olmaması veya öngörülen sürede teslim edilmemesi, destekten yararlananın fizibilite çalışmasını öngörülen sürede teslim edememesi veya Müsteşarlıkla destekten yararlanan arasındaki Hizmet Sözleşmesi hükümlerine uyulmamasının gerekçesi olarak kabul edilmez.

Müsteşarlık, hizmeti satın alınacak firma veya kuruluşun seçiminde diğer temel şartların eşit olması durumunda, Türk mevzuatına göre kurulmuş firmalara öncelik verilmesini ve/veya hizmetin ifası sırasında Türk vatandaşlarının istihdamının sağlanmasını tavsiye eder.

Müsteşarlık hizmeti satın alınacak olan firma veya kuruluş hakkında her türlü bilgiyi talep edebilir.

Hizmet satın alınan firma ile destekten yararlanan arasında organik bağ olmamalıdır.

Seyahat ve Konaklama Masrafları :

Fizibilite çalışmasını yürütecek olan elemanların çalışmanın yapılacağı ülkeye seyahatlerinin maliyetini karşılamak üzere, ekonomi sınıfı olmak kaydıyla, uçak, tren, karayolu vasıtaları veya gemi bileti ücretleri ile çalışmanın yapılacağı ülkedeki şehirlerarası seyahat maliyetlerini karşılamak üzere, ekonomi sınıfı olmak kaydıyla, uçak, tren, karayolu vasıtaları veya gemi bileti ücretleri, destek kapsamında değerlendirilir.

Biletlerin üzerinde fizibilite çalışmasında görev alan elemanların isimlerinin yer alması gerekmektedir. Harcama belgelerinin Müsteşarlığa teslimi sırasında biletlerin dışında, fatura ve ödeme belgelerinin de ibrazı gerekmektedir. Müsteşarlık, güzergah ve fiyat açısından uygun olan seçenekler arasında yapılacak seçimde, ulaşım hizmetinin, Türk kanunlarına göre kurulmuş şirketlerden satın alınmasını tavsiye eder.

Fizibilite çalışmasında görev alan elemanların, çalışmanın yapıldığı ülkedeki konaklama masrafları destek kapsamında değerlendirilir.

Fizibilite çalışması çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen ziyaretlere ilişkin hususlar, öngörülen süreler, katılımcılar, ziyaretin amacı ve muhtemel sonuçları başvuru aşamasında detaylı olarak belirtilmelidir.

Başvuru aşamasında belirlenen ve Müsteşarlıkça onaylanan süre ve kapsamın dışında gerçekleştirilmesi sonradan zorunluluk arz eden seyahatlere ilişkin harcamaların kapsam içerisinde değerlendirilebilmesi için Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede Müsteşarlıkça başvurunun onayı aşamasında veya çalışma başladıktan sonra izin verilen kapsam dışındaki seyahatlere ilişkin harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Konaklama ücreti “oda + kahvaltı”yı içerir.

Ödeme belgesi olarak fatura (“invoice”) alınmalıdır.

Fatura “ödendi” (“paid”) ifadesini taşımalıdır.

Faturaya ek olarak ödeme belgesi (“receipt”) eklenmelidir. Otelin kaşe ve antetini içermeyen diğer çıktılar kabul edilmeyecektir.

Fatura destekten yararlanan adına kesilmelidir.

Tüm harcamaların görülebileceği ayrıntılı fatura alınmalıdır.

Faturada odanın tek kişilik olduğu bildirilmeli, birden fazla kişilik odalarda kalınıyorsa, ayrıca tek kişilik oda fiyatını içeren ayrı bir belge alınmalıdır.

Faturanın yurt içi veya yurt dışındaki seyahat acentalarından alınması durumunda, kalınan otelde kaç gece kalındığına dair ayrı bir belge alınmalıdır.

Tercüme hizmetleri:

Fizibilite çalışmasında görev alacak elemanların çalışmayı yürütebilecek seviyede ve uygun yabancı dil bilgisine sahip olmaları, bu itibarla, çeviri ve tercüme hizmetinden, istisnai durumlar haricinde yararlanılmaması esastır.

Bu itibarla, ancak çalışma yapılan ülkede uluslararası seviyede yaygın yabancı dil bilgi ve kullanım seviyesinin yetersiz olması durumunda başvuru aşamasında kapsam ve yaklaşık maliyeti belirlenmiş olması kaydıyla tercüme ve çeviri hizmetlerine ilişkin masraflar destek kapsamında değerlendirilir.

Başvuru aşamasında belirlenen ve Müsteşarlıkça onaylanan kapsam dışında gerçekleştirilmesi sonradan zorunluluk arz eden tercüme ve çeviri hizmeti satın alımlarına ilişkin harcamaların kapsam içerisinde değerlendirilebilmesi için Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede Müsteşarlıkça başvurunun onayı aşamasında veya çalışma başladıktan sonra izin verilen kapsam dışındaki tercüme ve çeviri hizmeti satın alımına ilişkin harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Diğer Masraflar:

Fizibilite çalışmasının tanımlanmış hedeflerine ulaşılarak başarı ile sonuçlandırılmasını teminen başvuru aşamasında kapsam ve yaklaşık maliyeti belirlenmiş olmak kaydıyla yurt dışı çıkış harcı, vize bedeli, kısmi haberleşme, basım ve benzeri faaliyetlere ilişkin masraflar destek kapsamında değerlendirilebilir.

Başvuru aşamasında belirlenen ve Müsteşarlıkça onaylanan kapsam dışında gerçekleştirilmesi sonradan zorunluluk arz eden tercüme ve çeviri hizmeti satın alımlarına ilişkin harcamaların kapsam içerisinde değerlendirilebilmesi için Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede Müsteşarlıkça başvurunun onayı aşamasında veya çalışma

başladıktan sonra izin verilen kapsam dışındaki tercüme ve çeviri hizmeti satın alımına ilişkin harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Donanım Alımına İlişkin Masraflar:

Fizibilite çalışmasını yürütecek olan teknik müşavirlik firmasının çalışmanın yürütülmesi için ihtiyaç duyulan donanımı temin etmesi esas olmakla birlikte, çalışmanın kapsamı çerçevesinde ihtiyaç duyulan donanımın satın alınmasına ilişkin masraflar destek kapsamında değerlendirilebilir.

Donanım satın alımlarında mülkiyetin teknik müşavirlik firmasına geçmesi durumunda, anılan firmanın satın alım masrafına %40 oranında katılımı aranır. Fizibilite çalışması sonucunda donanımın proje sahibine teslim edilmesi halinde ise, satın alım masrafının tümü destek kapsamında değerlendirilir.

Başvuru aşamasında belirlenen ve Müsteşarlıkça onaylanan kapsam dışında sonradan zorunluluk arz eden donanım satın alımlarına ilişkin harcamaların kapsam içerisinde değerlendirilebilmesi için Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede, Müsteşarlıkça başvurunun onayı aşamasında veya çalışma başladıktan sonra izin verilen kapsam dışındaki donanım satın alımına ilişkin harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Eğitim Maliyetleri

Özellikle orta veya uzun vadede spesifik projeleri doğrudan etkileme kabiliyetine sahip sektörel veya bölgesel, hukuki, mali, idari veya insan kaynaklarının geliştirilmesine, kapasite ve/veya verimlilik artırımına, bu çerçevede teknoloji transferine olanak sağlayan çalışmalarda proje sahibi firma veya kuruluş ile projenin bulunduğu ülkenin diğer kamu ve özel sektör kuruluşlarına çalışma kapsamında eğitim imkanı sağlanması ve buna bağlı masraflar destek kapsamında değerlendirilebilir.

Bu çerçevede, eğitim unsurunu da içeren çalışmalarda, eğitimin amacı, kapsamı, süresi, maliyetini ve diğer hususları içeren ayrı bir dosya sunulması zorunludur.

Başvuru aşamasında belirlenen ve Müsteşarlıkça onaylanan kapsam dışında gerçekleştirilmesi sonradan zorunluluk arz eden eğitim harcamalarının kapsam içerisinde değerlendirilebilmesi için Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede Müsteşarlıkça başvurunun onayı aşamasında veya çalışma başladıktan sonra izin verilen kapsam dışındaki eğitime yönelik harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Destek Kapsamında Olan Harcamalara İlişkin Rakamsal ve Oransal Sınırlandırmalar

HARCAMA KALEMİ	RAKAMSAL SINIRLAMA	ORANSAL SINIRLANDIRMA
Doğrudan Personel Masrafı	210,000	% 70
Hizmet Alımları	60,000	% 20
Seyahat ve Konaklama Masrafları	30,000	% 10
Tercüme Hizmet Satın Alımı	5,000	% 5
Diğer Masraflar	5,000	% 5
Demirbaş Alımı Masrafları	5,000	% 40
Eğitim Masrafları	10,000	% 80

Doğrudan Personel Masraflarına İlişkin Çizelge

Ek'te listesi sunulan Ülke ve Proje Türlerine ilişkin listeler çerçevesinde çalışmada görev alacak elemanlarının sınıflarına göre aylık olarak alabilecekleri asgari ve azami hizmet bedellerine ilişkin liste aşağıda yer almaktadır.

	ÜLKE VE PROJE TÜRÜ GRUBU					
	1. GRUP		2. GRUP		3. GRUP	
	ASGARİ	AZAMİ	ASGARİ	AZAMİ	ASGARİ	AZAMİ
A SINIFI	3,000	4,000	4,000	6,000	6,000	7,000
B SINIFI	2,000	3,000	3,000	5,000	5,000	6,000
C SINIFI	1,000	1,000	1,500	1,500	2,000	2,000

Destek Miktarının Belirlenmesine İlişkin Diğer Sınırlandırmalar

Destek miktarı ile uygulama projesinin tahmini bedeli arasındaki oran = 1/50

Destek miktarı ile Türkiye orijinli mal ve hizmet potansiyeli arasındaki oran = 1/25

Orta veya uzun vadede spesifik projeleri doğrudan etkileme kabiliyetine sahip sektörel, bölgesel, hukuki, mali veya idari organizasyona veya kapasite artırımına yönelik çalışmalarda ise, mal ve hizmet ihracatı potansiyeli ile destek arasında yukarıda belirtilen şekilde doğrudan ilişki olması şartı aranmaz. Ancak, projenin orta veya uzun vadede de olsa temel amaca ulaşılmasına imkan sağlaması gerekir.